

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

Till arbetspensionsanstalterna

NY SAMORDNING OCH REGRESS

Allmänt

Stadgandena om ny samordning av arbetspension har
ändrats fr.o.m. 1.1.1993.

Samtidigt har till arbetspensionslagarna fogats ett
nytt stadgande enligt vilket arbetspensionsanstalten
har rätt att direkt av SOLITA-anstalten (anstalt som
handhar militärskador, olycksfall i militärtjänst,
olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring) lyfta
en sådan del av ersättningen som motsvarar det be-
lopp av arbetspension som arbetspensionsanstalten
har utbetalat för mycket medan ersättningsärendet
varit anhängigt (regress).

Regeringens proposition till lagändringen har skick-
ats till pensionsanstalterna som bilaga till cirku-
lär A 23/92 och de stadfästa lagarna som bilaga till
cirkulär A 44/92.

I detta cirkulär lämnas en allmän beskrivning över
ändringarna.

Pensionsskyddscentralens Samordningspärm (Cirkulär A
10/90) kompletteras och korrigeras med de anvisning-
ar som lagändringen förutsätter. De ändrade sidorna
kommer senare att skickas separat.

Stadgandena före 1.1.1993

Enligt de stadganden som var i kraft före 1.1.1993
kunde arbetspensionen samordnas på nytt endast i
vissa fall som uttömmande uppräknats i lag.

Enligt huvudregeln kunde ny samordning förrättas när
pensionstagaren blev beviljad ny grundpension som
ännu inte hade samordnats eller när grundpensionens
belopp ändrades till följd av besvär.

Pensionen kunde också samordnas på nytt när pen-
sionstagaren blev beviljad ny SOLITA-ersättning. En
ändring av SOLITA-ersättningens belopp till följd av
besvär berättigade däremot inte till ny samordning.
I detta avseende behandlades SOLITA-ersättningen så-

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

ledes annorlunda än grundpensionen. Ny samordning kunde inte heller förrättas efter självrättelse av SOLITA-ersättning.

Om beloppet av förmån som beaktats vid samordningen minskade, kunde pensionstagaren själv tidigare ansöka om justering av arbetspensionen så att den blev större. Då kunde arbetspensionen samordnas på nytt, om förmånens belopp väsentligt ändrat.

Tidigare kunde pensionstagaren få dubbla förmåner eftersom ny samordning inte alltid kunde förrättas när pensionens eller ersättnings belopp ändrade. Så gick det t.ex. när beloppet av olycksfallspension som samordnats med APL-pension senare blev större till följd av besvär. När olycksfallspensionen blivit större till följd av besvär, fick pensionstagaren på sätt och vis en dubbel förmån, eftersom det inte var möjligt att på nytt samordna arbetspensionen med den olycksfallspension som till följd av besvåren blivit större.

Lagändringen 1.1.1993

Enligt de nya stadgandena skall ny samordning förrättas om pensionen av någon anledning justeras. Dessutom skall ny samordning förrättas när pensionstagaren blir beviljad ny förmån som skall beaktas vid samordningen och när beloppet av en sådan förmån ändras. Orsaken till ändringen saknar betydelse.

Enbart indexjustering är likväl inte en sådan ändring som berättigar till ny samordning.

Ny grundpension som beviljats pensionstagaren leder således såsom tidigare till ny samordning. Nytt är att ny samordning också skall förrättas när grundpensionens belopp ändras, oberoende av orsaken till ändringen.

På motsvarande sätt förrättas ny samordning till följd av SOLITA-ersättning om pensionstagaren blir beviljad ny ersättning eller om ersättningsbeloppet ändras. Orsaken till ändringen saknar betydelse.

Utländska förmåner kan beaktas på samma sätt som finländska förmåner om inte annat följer av EES-avtalet eller överenskommelserna om social trygghet.

Samma principer gäller också samordningen av familjepension.

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

Fyramånadersregeln

För att undvika en oskäligen ökning av datatrafiken förrättas ny samordning inte till följd av alldeles kortvariga förmåner eller ändringar i dem. Samordning förrättas inte om pensionen eller SOLITA-ersättningen beviljas eller ändras för en kortare tid än fyra månader räknat från den tidpunkt när förmånen börjar utbetalas eller ändras.

T.ex. ett olycksfallsförsäkringsbolag behöver således inte anmäla beviljad dagpenning innan den beviljats för sammanlagt minst fyra månader. Detsamma gäller ändringar av ersättning.

Fyramånadersregeln grundar sig på lag. Ny samordning förrättas inte om SOLITA-förmån har beviljats för en kortare tid än fyra månader.

Om SOLITA-förmånen har beviljats eller dess belopp ändrats med ett enda beslut för en oavbruten tid om minst fyra månader, förrättas samordningen från den tidpunkt när förmånen börjat utbetalas eller beloppet ändrats. Om förmånen har beviljats eller förmånsbeloppet ändrats med flera beslut, t.ex. för en oavbruten tid om en månad åt gången, förrättas ny samordning från början av den fjärde kalendermånaden. Regeln gäller också grundpensioner men den tillämpas sällan på dem i praktiken.

Hänvisningsuppgift till Pensionsskyddscentralens handläggningsregister

Innan pension beviljas behöver arbetspensionsanstalten antingen meddelande om att ersättningsärendet är anhängigt eller, om ersättning redan har beviljats, meddelande om dess belopp för samordning av arbetspension. Dessutom behövs uppgifter om ersättningar för ny samordning av löpande pension.

SOLITA-anstalterna meddelar inte Pensionsskyddscentralen om anhängiga ersättningsärenden. Av pensionsansökningsblanketten eller läkarutlåtande framgår att det är fråga om arbetsolycksfall, yrkessjukdom, trafikskada eller olycksfall i militärtjänst. Försäkringsanstalterna anmäler till Pensionsskyddscentralen eller direkt till arbetspensionsanstalten uppgifter om beviljade dagpenningar, ersättningar för inkomstbortfall och pensioner samt ändringar i dem. Uppgifterna förmedlas som ADB-utskrift, på blankett eller som kopia av ersättningsbeslut.

Pensionsskyddscentralen lagrar i handläggningsregistret en hänvisningsuppgift om den primära ersättningen utgående från de ersättningsuppgifter som er-

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

hållits av SOLITA-anstalterna. Uppgiften skrivs ut på pensionsfallsutdraget.

Hänvisningsuppgiften finns också i Pensionsskyddscentralens databas över förfrågningar. Den information som syns på bildskärmen finns förklarad i pärmen med ifyllnadsanvisningar för pensionsfallskort.

Hur ersättningsuppgifter lämnas till Pensionsskyddscentralen

När SOLITA-anstalten har lämnat uppgifter om ersättningen till Pensionsskyddscentralen behöver den inte längre ge motsvarande uppgifter till enskilda arbetspensionsanstalter. Pensionsskyddscentralen vidarebefordrar uppgifterna på pensionsfallsutdraget.

Försäkringsanstalten kan också lämna uppgifterna om t.ex. ändringar i ersättning direkt till arbetspensionsanstalten om den med säkerhet vet att arbetspensionsärendet handläggs endast vid en pensionsanstalt eller att arbetspension endast utbetalas av en anstalt. Om arbetspensionsanstalterna är flera, är det skäl för försäkringsanstalten att lämna uppgifterna till Pensionsskyddscentralen, som ser till att uppgifterna förmedlas till alla behöriga arbetspensionsanstalter. Ansvar för förmedlingen av uppgifterna överförs då till Pensionsskyddscentralen.

Meddelande om SOLITA-ersättning sänds när primär ersättning beviljas eller ändras för en sådan ersättningsperiod under vilken fyramånadersregeln uppfylls (se ovan).

Hänvisningsuppgift till pensionsanstalterna på pensionsfallsutdraget

Om mottagare av SOLITA-ersättning har en arbetspensionsansökan anhängig eller om han får fortlöpande arbetspension, förmedlar Pensionsskyddscentralen på pensionsfallsutdrag omedelbart hänvisningsuppgift om ersättningen till den arbetspensionsanstalt som handlägger ansökan eller betalar ut pensionen. Om ansökan handläggs vid eller pension utbetalas av flera arbetspensionsanstalter, skickas utdraget för kännedom till samtliga anstalter. Om Pensionsskyddscentralen fått beslutskopior, sänds de med utdraget till pensionsanstalten.

Om arbetspensionsärende ännu inte anhängiggjorts, får pensionsanstalten senare en hänvisningsuppgift om SOLITA-ärende på ett pensionsfallsutdrag som ges i samband med att ansökan anhängiggörs.

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

Meddelande om att avgörande i trafikförsäkringsärende fördröjs

Om avgörande av trafikförsäkringsärende fördröjs, sänder trafikförsäkringsbolaget en dröjsmålsanmälan till Pensionsskyddscentralen. Om pensionsansökan är anhängig, förmedlar Pensionsskyddscentralen genast anmälan till de pensionsanstalter som handlägger ansökan. I övriga fall lagras uppgift om anmälan i Pensionsskyddscentralens handlägningsregister och förmedlas till pensionsanstalten när pensionsansökan senare anhängiggörs.

På grundval av anmälan kan arbetspensionsanstalten sända en regressanmälan till trafikförsäkringsbolaget.

Olycksfallsförsäkringsanstalterna förmedlar inte dylika dröjsmålsanmälningar till arbetspensionssystemet.

Arbetspensionsanstalterna ber om ersättningsuppgifter av försäkringsanstalten

De arbetspensionsanstalter som handlägger pensionsärendet ber utgående från hänvisningsuppgiften på pensionsfallsutdraget kopior av ersättningsbesluten direkt av de anstalter som betalar ut SOLITA-ersättning.

Tidpunkt för ny samordning

Ny samordning förrättas från den tidpunkt från vilken grundpensionen eller SOLITA-ersättningen beviljas eller pensionens eller ersättningens belopp ändras, om pensionen eller ersättningen har beviljats eller dess belopp ändrats för minst fyra månader. Den nya samordningen förrättas således retroaktivt. Om pension eller ersättning har beviljats med flera beslut, förrättas ny samordning från början av den fjärde kalendermånaden, eftersom det då är känt att ersättningen har beviljats för minst fyra månader.

Ersättning eller familjepension som betalas från främmande stat kan också helt eller delvis beaktas vid samordningen (8 § 9 mom. APL). Vid samordningen av utländska förmåner skulle tillämpningen av ovanstående regel leda till retroaktiva justeringar som sträcker sig över en oskäligt lång tid. Därför samordnas en utländsk förmån först från det att pensionsanstalten får meddelande om att den beviljats eller ändrats.

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

Från fullmakt till regress

I pensionsansökan meddelar den pensionssökande huruvida han också får eller söker ersättning för arbetsolycksfall, yrkessjukdom, trafikskada eller olycksfall i militärtjänst. Detta kan också framgå av läkarutlåtande. Pensionsanstalten kan då vara beredd på att en samordning av SOLITA-ersättningen med arbetspensionen kan bli aktuell.

Handläggningen av ett SOLITA-ärende kan ibland ta lång tid. I synnerhet i trafikförsäkringsärenden kan utredningen av arbetsoförmåga och frågorna om ersättningsbarhet dra ut på tiden. I vissa fall behövs också för avgörande av ärende som gäller yrkessjukdom undersökningar, som leder till att ersättningsavgörandet fördröjs.

För att pensionstagaren inte skall bli utan inkomster har arbetspensionsanstalten i allmänhet med ett interimistiskt beslut beviljat arbetspensionen enligt icke samordnat belopp för handläggningstiden för primär SOLITA-ersättning. Samtidigt har pensionsanstalten bett om en förbindelse eller fullmakt av pensionstagaren för att kunna driva in det belopp av arbetspension som utbetalats för mycket från den SOLITA-ersättning som senare retroaktivt betalas för samma tid.

Efter lagändringen kan arbetspensionsanstalten direkt med stöd av lag av SOLITA-anstalten uppbära den del av pensionen som till följd av samordningen inte skulle ha utbetalats om arbetspensionsanstalten haft vetskap om SOLITA-ersättningen redan när den beviljat pensionen.

Efter reformen kan även i dessa fall ett slutligt pensionsbeslut avges i stället för ett interimistiskt beslut. I beslutet meddelas den sökande att SOLITA-ersättningen inte har samordnats med arbetspensionen och att hans rätt till SOLITA-ersättning därför överförs till arbetspensionsanstalten till den del som pensionen utbetalats till ett för stort belopp till följd av utebliven samordning.

Regresstadgandena gäller SOLITA-ersättningar och SOLITA-rehabiliteringsförmåner och tillämpas inte mellan arbetspensionsanstalterna.

Pensionsfallsmeddelande

Lagändringen medför inga ändringar i trafiken med pensionsfallsmeddelanden. I ruta 76 på pensionsfallskortet skall såsom förut antecknas huruvida den

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

pensionssökande eller pensionstagaren får eller söker ersättningar enligt olycksfallsförsäkrings-, trafikförsäkrings- eller militärskadelagen eller andra ersättningar som skall beaktas vid samordningen. Denna hänvisningsuppgift är viktig för den andra arbetspensionsanstalten för regress och samordning.

Regressanmälan

Genom regressanmälan meddelar arbetspensionsanstalten SOLITA-anstalten att den beviljar den sökande pension utan att vid samordningen beakta den primära ersättningen och att den retroaktiva delen av ersättningen överförs till arbetspensionsanstalten till den del som pensionen utbetalas till ett för stort belopp till följd av utebliven samordning.

Regressanmälan skall anlända till det bolag som betalar ut SOLITA-ersättning inom en skälig tid före utbetalning av förmånen för att bolaget skall vara skyldigt att betala den retroaktiva ersättningen till arbetspensionsanstalten och inte till den sökande. Enligt motiveringarna till regeringens proposition anses **två veckor** vara en skälig tid. SOLITA-bolaget kan även i mån av möjlighet beakta en regressanmälan som anlänt senare.

Om regressanmälan inte i tid har anlänt till SOLITA-bolaget, kan bolaget betala ut SOLITA-ersättningen till den sökande. I dessa fall måste arbetspensionsanstalten kräva tillbaka det överstora pensionsbeloppet genom kvittning mot pensionen eller genom utsökning från SOLITA-ersättningen, om ingen pension återstår för utbetalning.

När pensionsanstalten får meddelande om SOLITA-ersättningens belopp, samordnar den ersättningen från början. Den pensionsdel som till följd av utebliven samordning utbetalats för mycket uppbärs direkt av SOLITA-anstalten. I de fall där arbetspensionsanstaltens regressanmälan har anlänt i tid till SOLITA-anstalten, kan SOLITA-anstalten inte betala ut sin egen ersättning till pensionstagaren förrän arbetspensionsanstaltens regressfordran har utretts, förutsatt att den tidigare omtalade fyramånadersregeln uppfylls.

Beträffande regressrätten följs gällande gängse praxis vid indrivning av arbetslöshetsdagpenning eller folkpension från retroaktiv arbetspension. Arbetspensionsanstalten uppbär således av SOLITA-anstalten förmånsbeloppet antingen till brutto- eller nettobeloppet beroende på om beskattningen har fastställts eller inte.

I fråga om familjepensionen följs samma principer.

Juridiska avdelningen och
registerserviceavdelningen

3.2.1993

För regressförfarandet utarbetas som bäst en gemensam blankett.

Ikraftträdande

De nya stadgandena trädde i kraft 1.1.1993.

Stadgandena om ny samordning tillämpas när en ny förmån som skall samordnas har beviljats sedan den nya lagen trätt i kraft, på så sätt att den förmån som skall samordnas börjar utbetalas tidigast 1.1.1993. De nya stadgandena tillämpas också om beloppet av en redan samordnad förmån ändras sedan den nya lagen trätt i kraft dvs. tidigast fr.o.m. 1.1.1993. Med tanke på lagens ikraftträdande spelar det således ingen roll när pensionsfallet för arbetspensionen inträffat.

Det nya regresstadgandet kan tillämpas i sådana fall där grunden för regressrätten har uppkommit sedan den nya lagen trätt i kraft. En förmån som börjat utbetalas tidigast 1.1.1993 kan således bli föremål för regress.

Fastän SOLITA-anstalten avger ett beslut om beviljande eller ändring av SOLITA-förmån efter 1.1.1993, kan regresstadgandet inte tillämpas om förmånen beviljas eller förmånsbeloppet ändras retroaktivt för tiden före 1.1.1993. I sådana fall kan pensionsanstalten såsom tidigare betala ut pensionen enligt icke samordnat belopp med ett interimistiskt beslut och be om pensionstagarens samtycke eller fullmakt för att av SOLITA-anstalten kunna uppbåra sådan pension som eventuellt utbetalats för mycket.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Helena Tapio